

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **AGROSERVIS, spol. s r. o.,** se sídlem Podivínská 1236, Velké Bílovice, zastoupen Mgr. Petrem Knapem, advokátem, se sídlem Mrštíkova 15, Hustopeče, proti žalované: **Česká obchodní inspekce,** se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ústřední ředitelky žalované ze dne 4. 7. 2008, čj. ČOI 6744/2008/0100/3000/2008/Vo/Št, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, čj. 7 Ca 215/2008 - 31-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] V rozhodnutí Jihomoravského a Zlínského inspektorátu České obchodní inspekce (dále jen „správní orgán prvního stupně“) bylo konstatováno spáchání správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů. Toho se žalobkyně měla dopustit tím, že prodala

pohonnou hmotu, která nesplňovala požadavky podle § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Žalobkyni byla uložena pokuta ve výši 250 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Ústřední ředitelka České obchodní inspekce (dále také „ČOI" nebo „žalovaná") vydala dne 4. 7. 2008 rozhodnutí čj. ČOI 6744/2008/0100/3000/2008/Vo/Št, kterým zamítla odvolání proti rozhodnutí správního orgán prvního stupně a toto rozhodnutí potvrdila.

[2] Žalobkyně rozhodnutí ústřední ředitelky žalované napadla u městského soudu žalobou. Ten jí výše uvedeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění rozsudku uvedl, že dodání závadného paliva dodavatelem žalobkyně není skutečností, na základě které by bylo možné se vyvázat z odpovědnosti za konstatovaný správní delikt, neboť v tomto případě jde o tzv. odpovědnost *objektivní*, tj. nezávislou na zavinění odpovědné osoby. Odpovědnost za kvalitu prodávaných paliv nese zásadně prodejce, tedy žalobkyně, a z tohoto důvodu shledal městský soud námitku žalobkyně za nedůvodnou. K namítaným vadám postupu správního orgánu při provádění kontroly (podpis kontrolního protokolu neoprávněnou osobou – účetní žalobkyně – a absence poučení o možnostech dalšího postupu) městský soud uvedl, že nedostatek podpisu byl odstraněn v okamžiku, kdy bylo provedeno došetření první kontroly (4. 2. 2008) žalobkyně, tj. dne 18. 2. 2008. Správní orgán již jednal přímo s jednatelem žalobkyně a tím ji byla dána možnost se s kontrolními protokoly jak ze dne 4. 2. 2008, tak z 18. 2. 2008, podrobně obeznámit a podat proti nim námitky v zákonem stanovené lhůtě. Žalobkyně této možnosti ani poté nevyužila, tudíž se tato vada nemohla nijak projevit na jejích procesních právech. Pokud jde o nedostatek poučení v kontrolních protokolech, městský soud uvedl, že žalobkyně byla v každém jednotlivém případě seznámena s výsledky kontrolních zjištění formou kontrolních protokolů a poučena o možnosti podat proti konkrétně uvedeným zjištěním námitky. V případě protokolu o odběru vzorků se poučení logicky vztahovalo k samotnému úkonu odběru, nikoliv k budoucím výsledkům laboratorních testů, jak tvrdí žalobkyně. Ani tuto námitku tedy neshledal soud důvodnou. Městský soud v odůvodnění svého rozsudku též upozornil na to, že žalobkyně nezpochybnila samotná skutková zjištění správního orgánu, a to ani po provedení došetření kontroly dne 18. 2. 2008. Městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

II.
Stručné shrnutí argumentů obsažených v kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") podala proti rozsudku městského soudu včasnou kasační stížnost z důvodů nesprávného posouzení věci soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[4] Stěžovatelka velmi stručně v kasační stížnosti namítá, že městský soud rozhodl na základě nesprávného posouzení věci. Jako důvody „odvolání" (*patrně měla na mysli kasační důvody – pozn. NSS*) uvádí tvrzení shodně uplatněná již v žalobě, a sice, že po celou dobu výkonu své podnikatelské činnosti (provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy) nebyla nikdy sankcionována za žádné porušení povinností v této oblasti a žádná z provedených kontrol neskončila s negativním výsledkem. Nesplnění limitních hodnot požadovaných právními předpisy si vysvětluje dodávkou již znehodnocených pohonných hmot od jejího jediného dodavatele, společnosti SLOVNAFT Česká republika, spol. s r. o., se sídlem Olbrachtova 9, Praha 4 (dále jen „dodavatel"), který dodávku dovezl v nedostatečně

vymytých cisternách. K tomu dodává, že uvedený nedostatek napravila po provedení kontrol navezením nových, již vyhovujících, pohonných hmot. Dále namítá, že protokoly pořízené v souvislosti s provedenými kontrolami nebyly vyhotoveny řádně, neboť neobsahovaly poučení o možnosti podání námitek, resp. v samotném textu protokolů je uvedeno, že opatření správního orgánu bude záviset od výsledků laboratorního rozboru odebraných vzorků. K tomu namítá, že nelze podávat námitky proti předem neznámému opatření. Konečně stěžovatelka namítá, že kontrolní protokol ze dne 4. 2. 2008 byl podepsán osobou, která nebyla k tomuto úkonu oprávněna ani zmocněna. Z těchto důvodů požaduje, aby byl rozsudek městského soudu zrušen.

III.
Stručné shrnutí vyjádření žalované

[5] Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná předně namítá, že kasační stížnost je nepřípustná, neboť se dle jejího názoru opírá pouze o tzv. jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[6] Žalovaná se dále vyjádřila pouze k otázce odpovědnosti za správní delikt. Uvedla, že *„z hlediska výkonu dozoru a vyvozování sankční odpovědnosti není podstatné, který z prvků distribučního řetězce znehodnocení způsobil.“* Podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách se právnická nebo podnikající fyzická osoba *„dopustí správního deliktu tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1“*. Jednání právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, které postihuje skutková podstata správního deliktu podle výše cit. ustanovení konstatovaného v případě stěžovatelky, je tedy právě prodej nebo výdej pohonné hmoty, která nesplňuje požadavky stanovené zákonem. Z tohoto důvodu se odpovědnost osoby, která prodá nebo vydá nekvalitní pohonnou hmotu, posuzuje bez ohledu na její případné zavinění. Závěrem žalovaná dodává, že odchylky zjištěné z laboratorních zkoušek *„nejsou svým charakterem rozhodně zanedbatelné“* a *„jejich závažnost se (...) zvyšuje i možnými následky (...), jakož i velmi ztíženými možnostmi domoci se případné náhrady vzniklé škody.“*

[7] Argumenty stěžovatelky z těchto důvodů nepovažuje za dostatečné pro zrušení rozhodnutí správního orgánu a kasační stížnost navrhla zamítnout.

IV.
Právní názor Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud se s ohledem na vyjádření žalované musel zabývat nejprve přípustností kasační stížnosti ve smyslu § 102 ve spojení s § 104 s. ř. s. Pouze přípustná kasační stížnost může být soudem projednána věcně.

[9] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení domáhá zrušení soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.). S výjimkami stanovenými soudním řádem správním je tato stížnost přípustná proti každému takovému rozhodnutí. Jednu ze zmiňovaných výjimek obsahuje i

§ 104 odst. 4 s. ř. s., který stanoví, že nepřípustná je kasační stížnost, která se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[10] V posuzované věci stěžovatelka v kasační stížnosti napadá postup správního orgánu (žalované) ve správním řízení, který by bylo lze charakterizovat jako nedostatečně zjištěný skutkový stav věci (namítá odpovědnost jiného subjektu za spáchání správního deliktu). Dále z kasační stížnosti vyplývá, že se stěžovatelka domáhá zrušení zamítavého pravomocného rozsudku městského soudu, jemuž správní řízení předcházelo. Důvodem, proč toto rozhodnutí stěžovatelka napadá, je údajné nesprávné posouzení dané věci soudem. Je sice pravdou, že přímo neuvedla, o který ze zákonných důvodů § 103 s. ř. s. svoji stížnost konkrétně opírá, avšak dle ustálené judikatury zdejšího soudu musí soud posuzovat kasační stížnost podle jejího obsahu (§ 41 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.), nikoliv podle formálního označení (viz usnesení NSS ze dne 18. 3. 2004, čj. 1 As 7/2004 - 47). Platí tedy, že pokud jsou ze znění kasační stížnosti důvody seznatelné a podřaditelné pod zákonné kasační důvody, není rozhodující, že stěžovatelka své důvody formálně nepodřadil jednotlivým zákonným ustanovením, či tak učinila nepřesně.

[11] Tvrzení stěžovatelky, že městský soud nesprávně věc posoudil, lze zcela jistě chápat jako její nesouhlas s právní argumentací soudu, která může mít vliv na zákonnost, tj. kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kromě toho námitka stěžovatelky ohledně řádnosti vyhotovení kontrolních protokolů správním orgánem důvodně zpochybňuje procesní postup správního orgánu ve správním řízení a jeho údajné nesprávné posouzení městským soudem zakládá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[12] Žalovaná sice ve svém vyjádření zpochybňuje přípustnost kasační stížnosti poukázáním na to, že se opírá jen o jiné důvody ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., avšak blíže neuvádí, na základě čeho se tak domnívá. Podoba kasační stížnosti naznačuje, že smysl povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti, spočívající v profesionálním a práva znalém podání, v projednávaném případě zůstal nenaplněn. Vzhledem k druhu soudního řízení před zdejším soudem by bylo tedy lze očekávat, že zákonně zakotvený požadavek na vyšší míru znalosti práva, kterou zvolený (nebo ustanovený) zástupce zcela jistě vládne, se v kvalitě kasační stížnosti projeví více. Na druhou stranu však v projednávaném případě lze z obsahu kasační stížnosti dovodit, že stěžovatelka nesouhlasí s posouzením právních otázek na základě skutkového stavu, který vylíčila již v žalobě (viz výše bod [11]).

[13] Výklad, který naznačuje žalovaná, by mohl vést k přepjatému formalismu a bránit tak ústavně a mezinárodně zaručenému právu na spravedlivý proces a účinné ochraně práv, na kterých se stěžovatel cítí být dotčen. To ostatně vyplývá i z předchozí judikatury zdejšího soudu, kdy otázku přípustnosti kasační stížnosti řešil např. rozšířený senát v usnesení ze dne 12. 10. 2004, čj. 5 Afs 16/2003 - 55 (publikováno pod č. 534/2005 Sb. NSS) a tuto otázku posoudil takto: „[p]*řepjatý formalismus při posuzování náležitostí žaloby ve správním soudnictví – a stejně tak i jakýchkoliv jiných procesních úkonů účastníků řízení – naprosto neodpovídá principu materiálního právního státu, ale ani samotnému poslání soudnictví. Soudy jsou nezávislé a nestranné státní orgány, které usilují o nalezení spravedlnosti rozhodováním v konkrétních věcech a které nemohou odmítnout zabývat se určitou věcí ze zcela formálních či spíše formalistických důvodů, ale pouze z takových příčin, které*

poskytování soudní ochrany skutečně vylučují. Při výkladu mezí práva na spravedlivý proces, stanovených soudním řádem správním (např. náležitosti žaloby, lhůta pro její podání, procesní podmínky), je v souladu s čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nezbytné šetřit jejich podstaty a smyslu a nezneužívat je k jiným účelům, než pro které byly stanoveny. Nabízejí-li se přitom dvě interpretace, z nichž jedna hovoří ve prospěch výkonu práva na spravedlivý proces a druhá proti němu, musí soud vždy zvolit výklad první." (I. právní věta, zvýraznění doplněno).

[14] Soud tedy konstatuje, že kasační stížnost je přípustná.

[15] Nejvyšší správní soud dále posoudil důvodnost kasační stížnosti, a to v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] Soud se v dalším přezkoumávání zaměřil na posouzení správnosti závěrů městského soudu v otázce důvodnosti žaloby, a to v rozsahu kasačních námitek, které téměř beze zbytku přebírají důvody žalobní. Z hlediska systematického nejdříve posoudil procesní kasační námitky, následně pak námitky věcné. Z tohoto pohledu jde jednak o otázku zkrácení práv stěžovatelky v důsledku namítaných vad ve správním řízení spočívajících v nedostatku způsobilosti jednat jménem stěžovatelky (právnické osoby) při přebírání kontrolních protokolů a jejich formálních vad (namítané chybějící poučení), resp. jejich vlivu na zákonnost, pro které měl městský soud rozhodnutí správního orgánu zrušit [**IV.A.**; § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], dále pak o otázku posouzení odpovědnosti za spáchání správního deliktu podle zákona o pohonných hmotách včetně přezkoumání případných jiných vad v řízení před městským soudem [**IV.B.**; důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

IV.A.
Řádné předání kontrolních protokolů kontrolované osobě a jejich formální náležitosti

[18] Česká obchodní inspekce je kontrolním orgánem ve smyslu § 2 písm. d) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 8 odst. 2 tohoto zákona postupují kontrolní orgány v souladu se základními pravidly kontrolní činnosti (tzv. kontrolním řádem) jen v těch případech, kdy zvláštní zákon nestanoví jiný postup. Působnost ČOI je upravena zákonem č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ČOI"). ČOI při kontrole právnických a fyzických osob mj. kontroluje dodržování podmínek stanovených k zabezpečení jakosti zboží nebo výrobků včetně zdravotní nezávadnosti, podmínek pro skladování a dopravu.

[19] Tak tomu bylo i v projednávaném případě. Žalovaná vykonala kontrolu u stěžovatelky se zaměřením se na kvalitu prodávaných pohonných hmot formou odebrání jejich vzorků. ČOI přitom postupuje podle zákona o ČOI a podpůrně podle zákona o státní kontrole, pokud zákon o ČOI příslušnou úpravu neobsahuje.

[20] Zákon o ČOI opravňuje inspektory ČOI kromě odebírání potřebných vzorků výrobků nebo zboží od kontrolovaných osob k posouzení jakosti a bezpečnosti těchto výrobků nebo zboží za náhradu též ověřovat totožnost fyzických osob, jsou-li kontrolovanými osobami, a též totožnost fyzických osob, které při kontrole zastupují kontrolované osoby, a oprávnění těchto osob k zastupování [§ 4 odst. 1 písm. b)].

[21] Vzhledem k tomu, že ustanovení zákona o ČOI neobsahují úpravu týkající se kontrolních protokolů, musí kontrolní orgán postupovat při jejich pořizování podle zákona o státní kontrole. Podle § 16 tohoto zákona je povinností kontrolních pracovníků seznámit kontrolované osoby s obsahem protokolu a předat jim stejnopis protokolu. Seznámení s protokolem a jeho převzetí potvrzují kontrolované osoby podpisem protokolu. Odmítne-li kontrolovaná osoba seznámit se s kontrolním zjištěním nebo toto seznámení potvrdit, vyznačí se tyto skutečnosti v protokolu, přičemž proti protokolu může kontrolovaná osoba podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě pěti dnů ode dne seznámení s protokolem, nestanoví-li kontrolní pracovník lhůtu delší (§ 17 zákona o státní kontrole).

[22] Již z prvního kontrolního protokolu ze dne 4. 2. 2008 je zřejmé, že žalovaná si byla vědoma s kým při provádění kontroly jedná, a sice se zaměstnankyní stěžovatelky na pozici účetní. Tuto skutečnost do kontrolního protokolu řádně zaznamenala. Z prvního kontrolního protokolu, jehož řádnost stěžovatelka namítá, je též zřejmé, že se skládal celkem z 11 stran – čtyři strany samotného kontrolního protokolu s identifikačním kódem 309840802045, a dále přílohy č. 1 až 5 (protokol o odběru vzorků pohonných hmot č. 30/011/08, pokladní doklady o odběru vzorků, stav zásob pohonných hmot, nabývací doklady a prostá kopie výpisu z obchodního rejstříku). Kontrolní protokol obsahoval na 4. straně poučení o právu podat proti němu námitky do pěti pracovních dnů ode dne seznámení v souladu s § 17 zákona o státní kontrole.

[23] O další kontrole ze dne 18. 2. 2008, v rámci které byly odebrány nové vzorky pohonných hmot pro účely laboratorního testování a provedeno došetření první kontroly ze dne 4. 2. 2008, byl opět stejným způsobem vyhotoven kontrolní protokol. I v tomto protokolu bylo poučení o možnosti podání námitek uvedeno. Ze správního spisu však nevyplývá, že by stěžovatelka této možnosti využila, a to ani ve vztahu k protokolu ze dne 4. 2. 2008, ani k protokolu ze dne 18. 2. 2008.

[24] Poslední kontrola, která proběhla dne 3. 3. 2008, měla za účel seznámit stěžovatelku s výsledky laboratorních testů. O tom byl taktéž sepsán kontrolní protokol, kterým bylo stěžovatelce uloženo opatření zákazu prodeje nevyhovující pohonné hmoty. Tento kontrolní protokol obsahoval jak poučení o možnosti podat námitky proti samotnému, v pořadí již třetímu, kontrolnímu protokolu, tak poučení o možnosti podání námitek proti uloženému opatření.

[25] Jak městský soud správně uvedl, tvrzení stěžovatelky, že nebyla žalovanou řádně poučena o možnostech dalšího postupu v případě jejího nesouhlasu s postupem kontrolního orgánu, se tedy nezakládá na pravdě, neboť v každém jednotlivém kroku správní orgán kontrolovanou osobu řádně poučil. O tom svědčí samotný podpis stěžovatelky (resp. podpis jejího jednatele p. Bílka).

[26] Pokud jde o podpis kontrolního protokolu ze dne 4. 2. 2008 „stěžovatelkou“, městský soud ve svém rozsudku připustil, že postup správního orgánu mohl v této souvislosti vykazovat určité vady, a sice, že první protokol nepodepsala oprávněná osoba. Při řešení této otázky městský soud dále zkoumal, zda toto případné pochybení resp. další postup správního orgánu mohl mít vliv na zákonnost rozhodnutí napadeného žalobou. Dospěl přitom k závěru, že tvrzená procesní vada není vadou, která může způsobit nezákonnost rozhodnutí, neboť stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení před soudem netvrdila, že jí protokol nebyl předán nebo že s ním nebyla seznámena. Městský soud na základě výše uvedeného konstatoval, že namítaná procesní vada se tedy nijak neprojevila na právech stěžovatelky, která ji v řízení náležela. Navíc, jak již bylo uvedeno, stěžovatelka byla prokazatelně s obsahem kontrolního protokolu ze dne 4. 2. 2008 seznámena dne 18. 2. 2008 a byla jí dána možnost proti němu podat námitky, čímž byla tato vada zhojena. Vzhledem k tomu nepovažoval městský soud za potřebné rozhodnutí správního orgánu zrušit. Tento postup soudu nelze posoudit jinak než jako správný, který má dostatečnou oporu ve spisu.

[27] Z těchto důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že shora uvedená kasační námitka není důvodná.

IV.B.

Posouzení otázky správním soudem týkající se odpovědnosti za spáchání správního deliktu

[28] V této souvislosti je předně potřeba uvést, že účastníci řízení o kasační stížnosti nevedou spor o tom, zda došlo k porušení zákona o pohonných hmotách, upravujícího skutkovou podstatu konstatovaného deliktu, či nikoliv. Jinými slovy, stěžovatelka nepopírá, že byl porušen zákon. Spornou otázkou a jedinou věcnou námitkou stěžovatelky v kasační stížnosti je její vlastní odpovědnost za správný delikt. Stěžovatelka totiž popírá svou odpovědnost za toto jednání tvrzením, že jediný způsob, kterým mohlo dojít ke znehodnocení testovaných pohonných hmot, je nedbalost na straně dodavatele pohonných hmot. Z tohoto tvrzení zdejší soud dovozuje, že se stěžovatelka snaží upozornit na nedostatek svého zavinění. Spornou otázkou, kterou dle názoru stěžovatelky městský soud posoudil nesprávně, je tedy otázka, komu lze spáchání správního deliktu přičítat.

[29] Platná právní úprava postihu porušování právních povinností právnickou osobou je založena na odpovědnosti právnické osoby za správní delikt. Rozumí se jím protiprávní jednání právnické osoby, jehož znaky jsou stanoveny zákonem, které ukládá správní úřad (orgán) trestní sankci stanovenou zákonem. Subjektem odpovědnosti (odpovědná osoba) je právnická osoba jako celek. Obdobně, jak je tomu u většiny správních deliktů (s výjimkou především přestupků), i v případě správní sankce podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pohonných hmotách se jedná o objektivní odpovědnost (odpovědnost za protiprávní jednání bez podmínky zavinění). Je tomu tak z praktických důvodů. Zjišťování a dokazování zavinění v situacích, kdy porušení povinností je často výsledkem činnosti řady jednotlivců, tak jak to ostatně zmiňuje i sama stěžovatelka, by totiž bylo velmi obtížné a zdlouhavé. Ve snaze zjednodušit postavení příslušných správních orgánů při ukládání sankcí podnikatelským subjektům je proto právní úprava správních deliktů podle zákona o pohonných hmotách založena na objektivní odpovědnosti (nebo také „odpovědnosti za

výsledek“) na rozdíl např. od odpovědnosti podle trestního zákona. K objektivní odpovědnosti právnických osob srov. také rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2004, čj. 3 As 3/2003 – 38 (publikováno pod č. 389/2004 Sb. NSS) v souvislosti s celními delikty.

[30] Obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu právnické osoby tedy není zavinění. K vyvození odpovědnosti postačuje samotný fakt porušení nebo nesplnění povinností stanovených zákonem nebo uložených na jejich základě. Subjekt deliktu může být ve zvláštních zákonech též označen např. jako podnikatel, prodávající, zpravodajská jednotka, kontrolovaná osoba, výrobce apod. (k bodům [29] až [30] srov. podrobněji Hendrych, D., a kolektiv, Správní právo, 7. vydání, C.H.Beck, Praha 2009, s. 448 až 451).

[31] Deliktní způsobilost stěžovatelky vznikla jejím zapsáním do obchodního rejstříku. Podle výpisu z obchodního rejstříku byla obchodní firma AGROSERVIS, spol. s r. o. zapsaná dne 23. 6. 1993. Předmětem jejího podnikání je mj. koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej a provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy.

[32] I když je odpovědnost právnických osob za správní delikty odpovědností objektivní, neznamená to, že není nutné prokazovat splnění zákonných znaků skutkové podstaty správního deliktu. Je-li znakem skutkové podstaty objektivní stránka deliktu spočívající v konání (zde prodej nebo výdej pohonné hmoty, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách), je třeba k uznání odpovědnosti za správní delikt takové jednání prokázat. K tomuto závěru dospěl zdejší soud též v rozsudku ze dne 22. 3. 2007, čj. 4 As 28/2006 - 65 (publikováno pod č. 1658/2008 Sb. NSS).

[33] Jak vyplývá ze správního spisu, v posuzované věci bylo na základě laboratorních testů objektivně zjištěno, že některé pohonné hmoty prodávané stěžovatelkou překračovaly přípustné hodnoty stanovené zvláštním právním přepisem. Vzniklé odchylky vyhodnotil správní orgán v rámci systému odchylek od jakostních norem kapalných paliv jako závažnější, způsobené provozní nekázní např. při rozvozu, manipulaci či skladování paliv, neboť jsou způsobilé poškodit vozidlo. Za této situace lze souhlasit s názorem soudu o tom, že napadené rozhodnutí není nezákonné, neboť správní orgán při úvaze o odpovědnosti stěžovatelky za správní delikt vycházel ze závěru o kontrolním zjištění, který ve svých důsledcích znamená naplnění zákonných znaků skutkové podstaty správního deliktu podle § 9 odst. 1 zákona o pohonných hmotách (viz shora bod [6]).

[34] Jakkoliv se tedy může zdát odůvodnění městského soudu v této části příliš stručné, soud se s uvedeným problémem vypořádal přezkoumatelným způsobem v nezbytném rozsahu. Soud správně dovodil, že odpovědnost za správní delikt v projednávaném případě je objektivní a postihuje prodejce (tj. stěžovatelku, kterou je právnická osoba). Je zřejmé, že při tom vycházel přímo ze zákona, který je v tomto ohledu jednoznačný (viz bod [6] tohoto rozsudku) a správně také nezohlednil argumentaci stěžovatelky o tom, že dosud nebyla za tento správní delikt správně trestána, neboť to není v tomto případě vůbec relevantní.

[35] Podle názoru Nejvyššího správního soudu městský soud právní otázku posoudil správně. Stejně tak je výrok rozhodnutí městského soudu dostatečně odůvodněn.

[36] Zdejší soud dále k této otázce uvádí, že samotný zákon o pohonných hmotách upravuje v § 10 odst. 1 obecný liberační důvod. Podle něj „[p]*rávnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.*“

[37] Ze správního spisu, ani jiných podkladů, které měl zdejší soud k dispozici, nevyplývá, že by se stěžovatelka snažila prokázat zabránění prodeji znehodnocených pohonných hmot, anebo že by si znehodnocení byla vůbec vědoma, např. na základě vlastních, třeba orientačních, kontrol před uvedením do prodeje apod. Stěžovatelka pouze uvedla, že po provedených kontrolách, tj. *ex post*, byly navezeny nové pohonné hmoty vyhovující požadovaným limitům. Stěžovatelka v tomto případě jistě jednala správně, nicméně výměna pohonných hmot za kvalitativně vyhovující je odstraňováním následků již vzniklého porušení zákonné povinnosti, nelze jí tedy považovat za „veškeré úsilí vynaložené k zabránění porušení povinnosti“. K tomu je nutno dodat, že ani skutečnost, že subjekt, který se dopustil protiprávního jednání, jednal v dobré víře, nemůže být v těchto případech důvodem zproštění z této sankční odpovědnosti [obdobně k tomu viz rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2003, čj. 5 A 110/2001 – 34, publ. pod č. 384/2004 Sb. NSS].

[38] Jak bylo konstatováno výše, odpovědnost za tento druh správního deliktu je objektivní (viz výše bod [29]). Této odpovědnosti se subjekt nemůže zprostit odkazem na smluvní ujednání či odkazem na porušení povinnosti ze strany smluvního partnera. K odstranění přílišné tvrdosti zákona bývá v novějších zákonech proto formulován obecný liberační důvod právě ve smyslu výše cit. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Pokud by stěžovatelka prokázala, že ani přes veškeré úsilí, které bylo možné po ní požadovat k tomu, aby zabránila porušení povinnosti, se porušení povinnosti nepodařilo zabránit, bylo by možné uvažovat o její liberaci na základě cit. ustanovení (srov. Hendrych, D., a kolektiv, Správní právo, 7. vydání, C.H.Beck, Praha 2009, s. 479 – 480). Tak se ale v projednávaném případě nestalo.

[39] Z tohoto důvodu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že městský soud se v této otázce vyjádřil dostatečně a současně správně. Ani tato kasační námitka tím není důvodná.

V.
Závěr a náklady řízení

[40] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[41] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo. Žalované nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady, a proto jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2011

JUDr. Josef Baxa
předseda
senátu